

Uz nadaleko poznata prirodna bogatstva, jugozapadna Srbija skriva i mnoge rečne bisere, među kojima je najvredniji Veliki Rzav. Potvrdila su to i naučna i stručna istraživanja koja je poslednje četiri godine sprovodio Zavod za zaštitu prirode Srbije u saradnji s Ekološkim udruženjem Rzav, koji je i inicijator zaštite, a koja su pre nekoliko dana objavljena na zvaničnom sajtu Ministarstva zaštite životne sredine. Time je pokrenut postupak proglašenja Specijalnog rezervata prirode „Veliki Rzav“.

Prepoznavši izuzetne prirodne vrednosti Velikog Rzava, kao i njegov značaj za meštane sela, stanovnike Arilja i okolnih opština, Ekološko udruženje Rzav u partnerstvu sa *WWF Adria* i *The Nature Conservancy* (TNC), najznačajnijim svetskim organizacijama za zaštitu prirode, pokrenulo je i inicijativu za trajnu zaštitu ove reke.

„Istraživanja koja smo proveli sa Zavodom za zaštitu prirode Srbije i Prirodno-matematičkim fakultetom iz Kragujevca ukazuju da je ovo predeo neverovatnih prirodnih lepota i velike biološke i geološke raznolikosti. Samo na području predloženog specijalnog rezervata identifikovano je preko 450 različitih biljnih i životinjskih vrsta i čak 132 vrste algi koje su izuzetno značajne u lancu ishrane. Zbog izuzetnog međunarodnog i nacionalnog značaja, Ministarstvo je pokrenulo postupak zaštite ovog područja I kategorije, koje shodno Uredbi o ekološkoj mreži predstavlja potencijalno Natura 2000 područje“, otkrila nam je **Nataša Milivojević iz Ekološkog udruženja Rzav, saradnica WWF Adrije.**

Osim prirodne baštine, područje Velikog Rzava čuva bogato kulturno nasleđe, uključujući i 11 arheoloških nalazišta koja tek treba istražiti.

„Zaštitom Velikog Rzava želimo očuvati njegove prirodne i kulturno-istorijske vrednosti, sprečiti zagađivanje voda ove reke, kao i nepovoljne promene hidroloških režima. S obzirom na sve izazove s kojima se susrećemo, verujemo kako ovom zaštitom možemo podstaći održivi razvoj jugozapadne Srbije koji će biti u skladu s načelima očuvanja prirode“, dodaje Milivojević.

Specijalni rezervat prirode “Veliki Rzav” protezaće se na 4857,56 hektara. Prema predlogu zaštite, ustanovljeni su režimi zaštite II (drugog) i III (trećeg) stepena čime će se omogućiti održivo korišćenje prostora i razvoj sadržaja u skladu s ciljevima očuvanja prirode. Shodno Zakonu o zaštiti prirode, ovo područje se smatra zaštićenim od dana objave obaveštenja na internetskim stranici Ministarstva zaštite životne sredine te se primenjuju režimi i mere prema Studiji zaštite.

“U našoj regiji nalaze se neke od poslednjih divljih reka Evrope. Zato nam je izuzetno drago da smo korak bliže proglašenju Specijalnog rezervata prirode ‘Veliki Rzav’ koji predstavlja uspeh za zaštitu prirode u Srbiji, ali i razvojnu priliku za sve meštane tog područja. Sama zaštita prvi je korak u dugotrajnom održivom i dobrom upravljanju ovim područjem, za šta je

veoma važno nastaviti saradnju s donosiocima odluka i aktivno raditi na uključivanju lokalnih zajednica u planiranje i upravljanje zaštićenim područjem”, istaknuo je **Igor Vejnović iz TNC-a**.

Inicijativa za zaštitu Velikog Rzava rezultat je saradnje Ekološkog udruženja Rzav, TNC-a i WWF Adrije. Ova inicijativa je deo višegodišnje kampanje za zaštitu reka Jugoistočne Evrope koju je organizacija TNC pokrenula u saradnji s lokalnim partnerima u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Severnoj Makedoniji i Srbiji. Zajedničkim radom žele istaknuti i zaštititi jedinstvena rečna bogatstva našeg regiona čija važnost prevazilazi granice pojedinih država. Njihovom se zaštitom stvaraju nove razvojne prilike i osigurava se dugotrajna dobrobit za ljude i prirodu, piše WWF Adria.